

“S’hi està bé, volant”

JOSEP M. LLADÓ I COSTA

FABRICANT DE GLOBUS

CONXITA GARRIDO

Mai no s’hagués imaginat, quan estudiava enginyeria aeronàutica, que es dedicaria a fer globus. Per aquella època pensava més aviat en els avions. Però des de fa quinze anys, Josep Maria Lladó i Costa és el cap visible de l’empresa igualadina *Ultramàgic*. Una tasca que li va com anell al dit per a les seves altres dues passions: viatjar i volar amb globus.

Ja als onze anys, Josep M. Lladó va sortir de casa per veure món, després que els seus pares el fessin anar a Irlanda per aprendre anglès. Però la seva primera aventura va tenir lloc cinc anys més tard, quan tot sol va fer una ruta per Europa, inclosa la ciutat de Berlín, que encara estava dividida pel mur. El viatge va ser de quaranta dies i només li va costar deu mil pessetes. Als vint-i-tres anys, recorria l’Àfrica amb un globus de fabricació pròpia, juntament amb Jaume Llansana i Joan Comellas, després de dos anys de curiosa preparació amb l’ajuda del seu germà Carles i de Josep Biosca. Aquell va ser el viatge que va marcar la seva vida. D’aleshores ençà, no ha parat de viatjar, ni de volar ni de fer globus.

Actualment, Josep M. Lladó té quaranta-quatre anys i calcula que ha estat en una seixantena de països diferents, sense comptar, és clar, les vegades que els ha repetit. Tant se val que parli d’aquests viatges, de feina o de globus, aquest enginyer, que també és pilot d’avionetes, sempre ho fa en plural. Amb un *som* o *vam* constant, Lladó es refereix a les persones que l’acompanyen en totes les seves empreses, ja siguin socis i amics, o la seva

família, la seva esposa Maria Neus Gambín i les seves quatre filles.

Per damunt de tot, Josep M. Lladó és una persona senzilla, com la gent que espera trobar-se en cadascun dels viatges que fa. Tal com ell mateix explica, “*m’agrada viatjar per conèixer altres cultures, altra gent, més que no per veure edificis i monuments. Conèixer punts de vista diferents contribueix a fer-se un mateix. Sobretot quan s’és jove, viatjar ajuda a espavilar-se, a desenvolupar-se*”.

-Com i quan entra el globus en els teus viatges?

-Bé, havia fet uns viatges per Àfrica amb gent d’Igualada, amb en Santi Godó, Pep Bou i Jaume Travesset. Uns viatges que havien tingut bastant ressò, com quan vam pujar al Kilimanjaro amb moto. Amb aquests primers viatges vaig agafar afició per l’Àfrica. Llavors se’ns va acudir amb en Jaume Llansana i en Joan Comellas fer un viatge a l’Àfrica amb globus, seguint la novel·la de Juli Verne. En aquell moment estava acabant d’estudiar i es van produir una sèrie de circumstàncies que van anar bé per poder-nos construir el nostre propi globus i fer la travessa per l’Àfrica.

L’any 1979, doncs, Josep M. Lladó, Jaume Llansana i Joan Comellas volaven per Àfrica amb globus, amb la intenció de creuar el continent de punta a punta, des de l’illa de Zanzíbar fins al Senegal. El viatge va durar onze mesos, fins al desembre del 1980. Tota una aventura iniciàtica que, divuit anys després, va recollir Jaume Llansana en un llibre,

Àfrica en globo, publicat per l'Editorial Juventud.

-I a partir d'aquí...

-A partir d'aquí vaig fer la mili i vaig estar treballant en una empresa amb una beca per ajudar en la realització dels programes informàtics que utilitzen els controladors aeris, a Madrid. En aquesta empresa vaig aprendre molta informàtica. Hi estava bé, però vam tenir —ell, Llansana, Comellas i el seu germà Carles— la idea de fer ultralleugers. Al principi no volíem dedicar-nos a la fabricació de globus. De fet, d'aquí ve el nom d'*Ultramagic*. Fins i tot vam fer un prototipus d'ultralleuger propi. Vam fer-lo volar i vam veure que no era el nostre. Llavors vam començar a demanar pressupostos per fer globus i vam tallar en sec el tema dels ultralleugers. Ara acabem d'arribar al globus número 500.

-500 globus... En quants anys?

-En fa quinze que treballem. *Ultramagic*, el vam fundar els tres que vam anar a l'Àfrica amb globus i el meu germà Carles. Primer ens vam estar en un taller al carrer de Sant Josep, que amb el temps se'ns va fer petit. L'any 1992 ens vam traslladar a l'aeròdrom. I l'any passat vam fer una ampliació fins als 2.500 m². Esperem que amb el que tenim ara puguem treballar molt temps.

-Tot i els anys, 500 globus són molts...

-Per a nosaltres és una fita important, també perquè els tenim molt repartits. Potser n'hi ha uns dos-cents a Espanya i la resta per fora. A més, hem anat creixent. El primer any només vam fer-ne un o dos. L'estadística va augmentar a partir del 88. Sortir fora va donar solidesa a l'empresa i ens ha ajudat a expandir-nos. Perquè a Espanya vam tocar sostre aviat. El dels globus és un mercat petit, que no creix, que no es pot disparar d'un any per l'altre. És un mercat que va creixent lentament.

-Només feu globus?

-De fet, a nosaltres se'ns coneix a bona part del món pels globus. Venem en uns vint-i-cinc països, des dels Estats Units fins al Japó, passant per Sud-àfrica, Argentina, Finlàndia o la Unió Europea, que és on en venem més. Però també fem

inflables d'aire fred per a campanyes de promoció. Aquest altre servei està tenint força èxit. També n'exportem, encara que ens limitem a pocs clients per oferir una qualitat per sobre de la mitjana. I ho aconseguim gràcies a un bon equip informàtic de disseny.

-Política de qualitat, doncs?

-És que amb els globus és imperatiu, perquè és un producte que exigeix la total confiança de la persona que hi ha de pujar. Aquesta confiança només es guanya amb la qualitat. No hi ha secret, en això. A més s'ha de complir amb les normes que cada país exigeix. Amb els inflables mantenim la qualitat, i una mica se'ns coneix per això. Treballem molt per Freixenet, per exemple. Certament, ens estem obrint molt en aquest mercat. Així i tot, donem prioritat al globus perquè, malgrat que no tindrà mai el mercat que pugui tenir l'inflable, sí que ens dona prestigi, no tenim tanta competència i és amb el que vam començar, el que ens fa il·lusió de fer, perquè també som aficionats a volar, el practiquem com a esport.

-*Ultramagic* és una empresa característica, tant pel producte que ofereix com per la manera que té de fer-lo, totalment artesana.

-Sí, som una empresa atípica. És l'única empresa de globus que hi ha en tot Espanya. És lògic, també, per allò que dèiem del mercat reduït. D'altra banda, treballem sobre comanda. No podem fer globus en sèrie, tot i que actualment tenim vint-i-cinc models diferents, en base a la forma i a la grandària. Fem des de globus individuals fins a globus grans que poden portar vint persones. Els colors també els tria cadascú.

-Així, l'artesania és intrínseca al producte.

-Sí, i no només la vela, també la cistella. Els cremadors és l'única part que es pot fer més en sèrie, perquè hi ha un cremador estàndard. Però també hi ha aquell pilot que el vol diferent.

-Quina és l'empresa més difícil o estranya que us han demanat mai?

-Contínuament fem coses especials. El que porta més feina són les formes diferents, pel dis-

seny; moltes vegades necessiten retocs quan ja estan acabades. Hem fet des de balenes, goril·les i ampolles, fins al cotxe Escarabat que l'any passat vam fabricar per a Volkswagen. Ens va portar molta feina perquè només ens van donar dos mesos per fer-lo, però finalment vam quedar-ne molt contents.

-Hi puja gent en aquests globus?

-Sí, sí, és clar.

-Tots els que has dit són globus de promoció. Són dels que més feu?

-No ben bé. Hi ha de tot. Treballem molt per a empreses, però últimament estem fent molts globus per a gent que es vol dedicar a portar passatgers. És una activitat que s'està estenent força per tot Catalunya. N'hi ha a Olot, a Vic, a la Cerdanya, a Girona... I encara hi ha el globus privat, que és el que nosaltres creiem que pot tenir més futur a curt o mitjà termini. Són globus per a persones concretes que els compren pel gust de volar, tot i que de vegades fan promoció d'alguna marca per aconseguir finançament. A països com Suïssa, França o Alemanya, Déu n'hi do dels que ja hi ha. És el que es veu a fora. Volar amb globus creix com a esport, n'hi ha molts clubs. A més a més, té l'avantatge que es pot practicar en família.

-Quant val un globus?

-Un de normal, però complet, sense trampa, avui dia se'n va gairebé als tres milions de pesetes. Estem parlant d'una activitat que requereix un cert nivell econòmic, encara que no gaire alt. És assequible per a molta gent. Passa que es veu llunyà perquè en general es desconeix tot aquest món. Hi ha gent que té globus pagats per empreses que els hi patrocinen. Pot arribar a ser gratis amb dedicació. Nosaltres mateixos ens hem anat buscant la vida per fer-ho.

-I compensa?

-El globus permet fer moltes coses a nivell privat. Per a qui li agrada viatjar, per exemple, és una bona excusa, perquè es fan concentracions de globus per tot el món. Fa unes quantes setmanes, vaig estar amb la família en un poblet de León,

on vam fer unes volades maquiíssimes.

-A part aquest vessant romàntic, de plaer, el globus és poc pràctic. Està com fora del temps.

-És que el globus en si mateix no serveix per a res. Per a l'únic que serveix avui dia és per fer publicitat. No és un mitjà pràctic, és antiquat. Fins i tot és l'antítesi del món modern. I justament per això té molts avantatges, com és el de fer una volada sense haver-se de preocupar de res, improvisant, perquè cada vol és diferent, amb el que això comporta d'aventura. És aquest vessant de factors que no pots controlar, així com el gaudi directe de la natura, el que justament t'aporta un globus.

-És per això que t'ho estimes tant? Què és, per a tu, volar amb globus?

-Per a mi és estar tranquil una bona estona. S'hi està bé, volant. El paisatge és molt bonic, i molt canviant també. Des del globus s'aprecien millor les diferents estacions. A mi m'acostumen a agradar més els vols d'hivern que no pas els d'estiu, perquè l'atmosfera és més neta: t'eleves una mica i pots veure els Pirineus. Volar a dos metres de terra també està molt bé. D'altra banda, m'agrada la improvisació, decidir sobre la marxa el que fas. Si vas amb el cotxe, has de seguir les carreteres. En canvi, amb el globus, vas allà on vols i pares en llocs totalment inesperats. És aquest factor el que ens va portar a fer l'Àfrica amb globus. Però aquí mateix, als Mollons per exemple, vas a parar a punts on no arribes amb cotxe.

-On has anat amb globus?

-Als Estats Units hi anem cada any. Amb globus hem viatjat al Japó més d'una vegada, a l'Índia, a Jordània, al Marroc, als Alps, a Luxemburg... El globus és una bona excusa per viatjar, per relacionar-se amb la gent... Gràcies al globus tenim una xarxa d'amistats molt gran. Hi ha moltes vegades que ho esperes, això d'anar a una concentració per retrobar-te amb la gent. A més, és un grup relativament reduït i s'hi respira força bon ambient.

-Quin dels llocs on has estat prefereixes especialment?

-A mi Àfrica m'agrada molt, l'Àfrica negra.

La primera vegada que hi vaig anar només tenia divuit anys i aquell viatge em va marcar la vida, com a la resta del grup.

-I què té Àfrica que no tinguin els altres?

-La senzillesa i l'espontaneïtat de la seva gent m'agraden molt, penso que són qualitats que aquí hem perdut. A l'Àfrica t'ho donen tot encara que no tinguin res. L'any que vam travessar-la amb globus, a més, nosaltres arribàvem allà on arribaven els turistes i no hi anàvem com ells. Recordo que ens veien com a desemparats, més pobres que no els altres.

-Alguna sorpresa que valgui la pena de des-tacar?

-Jo, de sorpreses n'he tingut a tot arreu. I, si hi ha algun país realment xocant, aquest és el Japó. És clar que crec que aquesta idea també la tinc una mica gràcies al globus. Perquè, si hagués anat com a turista tradicional a visitar Kioto, Tokio i quatre coses més, potser hagués fet el grupet de gent i difícilment hagués sortit d'aquí. Però nosaltres hi hem anat un parell de vegades amb el globus, al sud del país, on hi ha bastant afició. En un campionat del món que van fer allí, ens vam trobar que cada país concursant teníem un poble de la comarca adjudicat, com un club de fans. Durant els dies en què es va celebrar el campionat, els habitants del poble que ens va tocar a nosaltres ens van seguir pertot arreu, donant-nos suport fins i tot amb banderoles. També ens van convidar a la festa del poble. Amb el globus, tens una manera molt diferent de l'habitual d'establir una relació. Vas pels Alps, per exemple, aterres en una finca on hi ha una casa, i el més fàcil és que et convidin a passar i a prendre un cafè, i que després t'ajudin a plegar el globus. L'altre dia mateix, a León, ens va passar amb una senyora gran. Tens una porta d'entrada amb la gent que difícilment tindries com a turista tradicional.

Josep M. Lladó evidencia el mateix que el seu amic i soci Jaume Llansana va escriure en el seu llibre, i és que moltes vegades viatjar amb globus permet *"no volar per sobre els pobles, sinó a través*

d'ells, conviure amb els seus habitants".

-Aventurer o viatger?

-L'etiqueta d'aventurer a mi no m'agrada gaire. I no perquè estigui una mica gastada. Ens agrada fer coses noves, diferents. Sempre estariem viatjant, però... és clar, no podem fer-ho. Com tothom, tenim les nostres obligacions i la paraula aventurer, de vegades sona a despreocupat, a rodamón. Ara bé, quan podem, fem les nostres escapades...

-Ara mateix, en prepares alguna?

-Tenim ganes de tornar a l'Àfrica. M'agradaria tornar-hi al novembre d'aquest any, però no és segur. En aquest moments tenim molta feina i seria un viatge que caldria preparar amb molta tranquil·litat.

-I de llocs on no hagi estat mai?

-N'hi ha molts. Per a l'estiu que ve, hem sabut d'una concentració de globus que es fa a Mongòlia; és un lloc que evidentment m'agradaria conèixer, però coincideix amb el Festival de globus que es fa a Igualada. Estem esperant també que es faci una concentració a Austràlia per anar-hi.

-Parlant del Festival d'Igualada, què en penses?

-Evidentment ens sembla molt bé que es faci. I no només això, sinó que a nosaltres també ens interessa que es faci i hi participem activament.

-La ciutat també té un altre festival de l'aire. Què hi ha de l'Aerosport?

-L'Aerosport ja ens el mirem més com a ciutadans, i ens agrada que es faci. Pot tenir potencial, però és una cosa d'anys i sempre que es defineixi què es vol d'aquesta fira.

-Entre una cosa i una altra, el Festival de globus, l'Aerosport, l'aeròdrom, vosaltres... Consideres que la promoció d'Igualada com a ciutat de l'aire és encertada?

-Com a ciutadà em sembla una idea interessant, tenint en compte sobretot que aquí tenim un aeròdrom ben comunicat i amb unes instal·lacions relativament òptimes. D'aquestes característiques,

no n'hi ha cap més al voltant de Barcelona, a part el de Sabadell. És un bon motiu perquè a Igualada se la conegui per l'aire, pels esports de l'aire.

-I creus que en l'actualitat l'aeròdrom d'Igualada-Òdena té el paper que es mereix?

-Crec que falta definir a nivell de ciutat i de comarca què se'n vol fer. És important de cara als propers deu anys determinar què es vol que arribi a ser, per sobre dels interessos dels que hi som i de les persones que viuen a la vora. Si no es defineix, s'anirà sempre sobre la marxa i això no és gaire interessant. Per les seves característiques, crec que té unes possibilitats que s'haurien d'aprofitar. És un aeròdrom que pot créixer.

-Tornem a viatjar. Se'n troben, encara, de paradisos perduts?

-Avui ja és difícil de trobar-ne. Però bé, a l'Àfrica hi ha molts llocs on encara et pots perdre. És qüestió de tenir temps. També hi ha llocs molt turístics on no t'arribes a sentir massificat, per dir-ho d'alguna forma. Recordo l'Índia, per exemple, com un país on el turisme estranger queda totalment dissipat, fins i tot amb el turisme local. Al Caixmir també s'hi està molt bé. Qui disposa de mig any per viatjar, ja se'ls troba, aquests paradisos.

-Ser un blanc d'occident, és un avantatge o un problema?

-Normalment és un avantatge, però d'altra banda implica moltes reticències a l'hora de tractar amb la gent. I després hi ha països, com és ara Nigèria, on hi ha rebuig.

-En un viatge, l'abans i el després també són molt importants.

-Si vols regularment, el globus ja el tens preparat. En els vols curts és més el durant i el després. Fins i tot ens agrada improvisar, el globus ens ho permet. El després és assegurar-se a l'entorn d'una taula i parlar-ne, reviure-ho una mica. De vegades, comentar-ho amb gent que ha volat per primera vegada et fa reviure coses a les quals ja no dones gaire importància.

-No t'has plantejat mai d'escriure?

-No, sóc mal escriptor, encara que sempre hi ha moltes coses per explicar. Quan anem junts, ja hi ha el Jaume que escriu.

-Al teu parer, què és l'indispensable per viatjar?

-Parlar idiomes, estar obert, ser respectuós amb les altres cultures i tenir molta paciència, sobretot si es va a països africans.

Tot parlant-ne, Josep M. Lladó no sap si ha explicat moltes o poques coses. Els ulls li brillen, perquè amb la conversa reviu situacions, experiències i gran quantitat d'anècdotes, com els bons viatgers. Avui mateix, qui sap si en lloc d'agafar el cotxe ha pujat al globus i és a volar. Com diu ell mateix, és la gràcia que té el globus...

Globus de l'empresa *Ultramagic*

CONXITA GARRIDO I MARTÍNEZ (Igualada, 1972), és llicenciada en Ciències de la Informació. Treballa com a periodista al diari *Regió 7*.